0109

A

Total No. of Questions—**16**

Total No. of Printed Pages—**4** **Regd. No.**

Part II

SANSKRIT, Paper - I

(Second Language)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

सूचना :— प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् विहाय सर्वे प्रश्ना: संस्कृतभाषायामेव (देवनागरी लिप्या) समाधेया:।

Note :— Except Q. Nos. **1, 2** and **3** all other questions should be answered in Sanskrit (Devanagari Script) only.

1. एकं श्लोकं पूरयित्वा तस्य भावं लिखत – 1×6=6

(1) कुसुम .... वन एव वा।

(2) दुर्जन: .... भयङ्कर:।

2. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त – 1×6=6

(1) रामस्य वनवासं वर्णयत।

(2) कृष्णबलरामयो: गुरुपसदनं गुरुपुत्र रक्षणं च विवृणुत।

3. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त – 1×6=6

(1) शिबिचक्रवर्तिन: भूतदयां विवृणुत।

(2) कीर्तिसेनाया: वीरतां सोदाहरणं विशदीकुरुत।

4. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत – 4×2=8

(1) अब्दुल्कलाम: कै: पुरस्कारै: सम्मानित: ?

(2) संजीवस्य पिता किमभिधाय राजीवम् अभ्यनन्दत् ?

(3) राज्ञ: सुकृतशर्मण: प्रासाद: कै: अलंकृत: ?

(4) एकदा नीलाम्बा कां दृष्टवती ?

(5) हीरालालस्य माता कति रोटिका: निर्मितवती ?

(6) वणिजः पत्नी का ? तयोः पुत्रस्य नाम किम् ?

(7) पेटिका कैः पूरिताः आसीत् ?

(8) संजीवः कुत्र निवसति ? विद्यालयं च सः कथमागच्छति ?

5. द्वयोः ससन्दर्भां व्याख्यां लिखत – 2×3=6

(1) रक्षसां निहतान्यासन् सहस्राणि चतुर्दश।

(2) ग्राहं हत्वा मोक्षयध्वम् माम्।

(3) ततो विहाय मां गत्वा वैकुण्ठं पृच्छतं युवाम्।

(4) जलमाविश्य तं हत्वा नापश्यदुदरेऽर्भकम्।

6. द्वयोः ससन्दर्भां व्याख्यां लिखत – 2×3=6

(1) किं त्वं साम्प्रतं प्रजापतिं जेतुमुद्यतः।

(2) अस्मत् तृप्तये स राजा तूर्णं पञ्चत्वं यातु।

(3) राजन् बुभुक्षा मामत्यन्तं पीडयति।

(4) पुत्रवद् अहं युवां सेविष्ये।

7. द्वौ लघु प्रश्नौ समाधत्त – 2×3=6

(1) ग्राहं कथं किं कृत्वा च पञ्चत्वमापेदे।

(2) भरतः रामं किमिति वचोऽब्रवीत् ?

(3) मनसः रसायनानि कानि ?

(4) नारदः कीदृशः इत्येव गण्यः स्यात् ?

8. द्वौ लघु प्रश्नौ समाधत्त – 2×3=6

(1) नागार्जुनं प्रति इन्द्रः कौ प्रेषितवान् ?

(2) टिट्टिभदम्पती कुत्र प्रतिवसतः स्मः ?

(3) राजा विहगोत्तमं श्येनं किमिति अब्रवीत् ?

(4) कः किमर्थं अरण्यानीं समागच्छत् ?

9. एकेन पदेन समाधत्त – 5×1=5

(1) कः पशुः भवति ?

(2) गुहः कः ?

(3) सुरगायनौ कौ ?

(4) प्राणिनां परं सुखदां का ?

(5) यदूत्तमौ कौ ?

10. एकेन पदेन समाधत्त – 5×1=5

(1) चिरायुः कं यौवराज्ये अभिषिक्तवान् ?

(2) वैनतेयः कः ?

(3) दशरथस्य इषुणा कः हतः ?

(4) जगदीशः किं शास्त्रं प्रति आकृष्टः अभवत् ?

(5) विहगोत्तमः कः ?

11. अधोनिर्दिष्ट कथां पठित्वा प्रश्नान् समाधत्त – 5×1=5

पुरा कस्यचन वणिजः गृहे एकः वृषभः गर्दभः च आस्ताम्। एकदा सः गर्दभस्य पृष्ठे तूलं, वृषभपृष्ठे लवणगोणीं च निधाय विपणिं प्रति अगच्छत्। मार्गे काचित् नदी आसीत्। तां नदीं तरन् वृषभः भाराक्रान्तः सन् जले अपतत्। प्रवाहेण क्लिन्नं लवणं अद्रवत्। तेन वृषभस्य भारः न्यूनः अभवत्। वृषभं दृष्ट्वा गर्दभः अपि स्वयं जले अपतत्। जले क्लिन्नस्य तूलस्य भारः द्विगुणः अजायत। वणिक् अपि गर्दभम् अताडयत्।

नीतिः – अविचार्य परानुकरणं सन्तापकारणं भवति।

प्रश्नाः –

(1) वणिक् एकदा कुत्र अगच्छत् ?

(2) वृषभः भाराक्रान्तः सन् किम् अकरोत् ?

(3) वृषभं दृष्ट्वा गर्दभः किम् अकरोत् ?

(4) कस्य भारः द्विगुणः अजायत ?

(5) अस्याः कथायाः का नीतिः ?

12. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं विघटयत – 4×2=8

(1) गतेऽपि

(2) हरये

(3) स्वागतम्

(4) तथैव

(5) गजाननः

(6) नरेन्द्रः

(7) नवौषधम्

(8) गुणोत्तमः।

13. चत्वारि नामनिर्देशसहितं सन्धत्त – 4×2=8

(1) वाणी + ईश:

(2) परम + ईश:

(3) महा + औषधि:

(4) प्रति + उपकार:

(5) तौ + अत्र

(6) के + अपि

(7) ननु + एष:

(8) मम + एव।

14. द्वयो: शब्दयो: अन्तलिङ्गवचन निर्देशसहितं रूपाणि लिखत – 2×4=8

(1) भानु

(2) सीता

(3) वनम्।

15. द्वयो: धात्वो: निर्दिष्टानि लकार रूपाणि लिखत – 2×3=6

(1) अभवत्

(2) गमिष्यति

(3) पश्येत्

(4) लभते।

16. संस्कृतभाषया अनुवदत – 5×1=5

(1) Let your father be your God.

(2) Speech is the ornament.

(3) Speak truth.

(4) I am going to college.

(5) Helping others is the merit.